

O NAS DLA NAS

OKRĘGOWA IZBA PIELĘGNIAREK I POŁOŻNYCH W BIAŁYMSTOKU

W tym wydaniu:

Z naszego regionu

■ Dyplomatorium 2025
na Uniwersytecie Medycznym
w Białymstoku

Praktyka zawodowa

- Szacunek dla współpracowników
– o zaufaniu w zespole i nie tylko
- Edukator w diabetologii dziecięcej

Dziedzictwo i pamięć

- O sztuce przyjmowania porodów.
Angélique Marguerite Le Boursier du
Coudray (1712–1794)
– jedna z pierwszych kobiet
w historii medycyny,
które nauczały na skalę państwową

Samorząd to MY

- Czepek – skąd się wziął ten symbol
pielęgniarstwa i położnictwa
- Najważniejsze aktywności
OIPIP w Białymstoku

Na naszej okładce

Zapalenie lampy
Florence Nightingale
podczas uroczystości Czepkowania 21
października 2025 r.
Florence Nightingale
– w tej roli wystąpiła
studentka Pielęgniarstwa
Weronika Sienkowska oraz
dr Agnieszka Szyszko-Perłowska
jako Angélique du Coudray

O NAS DLA NAS

**Informator Okręgowej Izby Pielęgniarek
i Położnych w Białymstoku**

Wydawca

OIPiP w Białymstoku
ul. Marii Curie-Skłodowskiej 12/19
15-097 Białystok
e-mail: izba@oipip.bialystok.pl
tel. kom. 510 835 623
tel. 85 747 00 16

Zespół redakcyjno-promocyjny

dr n. med. Beata Janina Olejnik,

redaktor naczelna

mgr pielęgniarstwa Dorota Rodziewicz,

sekretarz redakcji

dr n. med. Anna Baranowska

redaktor prowadząca

mgr pielęgniarstwa Katarzyna Marta Malibo

mgr pielęgniarstwa Elżbieta Wasilko

mgr pielęgniarstwa Elżbieta Waluk

dr n. med. Anna Sienkiewicz

mgr pielęgniarstwa Katarzyna

Dziewiątkowska-Wigda

Social Media

lic. pielęgniarstwa Weronika Puchalska

Social Media

Opracowanie graficzne i skład

emildruk.pl

Informator ukazuje się wyłącznie w formie

elektronicznej – do pobrania ze strony

internetowej www.oipip.bialystok.pl

Zapraszamy do grona autorów

- Artykuł powinien być podpisany imieniem i nazwiskiem autora, prosimy o podanie tytułu naukowego i miejsca pracy i danych do kontaktu, np. numer telefonu, adres e-mail.
- Objętość artykułu nie powinna przekraczać 8 tysięcy znaków ze spacjami.
- Fotografie, ryciny, tabele prosimy przysłać w osobnym pliku.
- Artykuł prosimy zapisać w programie Word for Windows i przesłać na adres redakcja@oipip.bialystok.pl
- Artykuł nie powinien być wcześniej publikowany.
- Redakcja nie zwraca materiałów niezamówionych, a także zastrzega sobie prawo do redagowania i skracania nadesłanych artykułów i listów.

**Wykorzystywanie części i całości tekstów bez
pismennego zezwolenia jest zabronione.**

**Wydawca nie ponosi odpowiedzialności
za treści ogłoszeń i konsekwencje opinii
wyrażonych przez autorów.**

Spis treści

Samorząd to MY. OIPiP w Białymstoku

- 5** Kartki z Kalendarza. Najistotniejsze aktywności ORPiP

Praktyka zawodowa

- 6** Szacunek dla współpracowników

- 7** Edukator w diabetologii dziecięcej

Historia zawodu

- 9** O sztuce przyjmowania porodów

- 10** Czepek na głowie, serce w dłoni. Skąd się wziął ten symbol pielęgniarstwa i położnictwa?

Z naszego regionu

- 11** Dyplomatorium i Czekowanie 2025

Beata Janina Olejnik

Przewodnicząca Okręgowej Rady
Pielęgniarek i Położnych w Białymstoku

Szanowni Państwo,

W tym numerze biuletynu nasz Zespół Redakcyjno-Promocyjny przy OIPiP w Białymstoku przygotował dla Was wiele ciekawych materiałów. Szczególnie gorąco zapraszam do lektury reportażu z uroczystości czepkowania na UMB w Białymstoku. Już nie raz pisaliśmy o tym, że zawody pielęgniarki i położnej posiadają bogatą tradycję i historię, a także symbolikę, że czepek, mundur i hymn pielęgniarski kreują nasz osobisty i społeczny wizerunek. Tym razem chcemy podkreślić, że uroczystość czepkowania to z kolei ważny etap budowania tożsamości zawodowej studentów i to właśnie z tego powodu ma tak podniosły charakter. Moment upięcia czepka sprawia, że wzruszają się wszyscy – i bohaterowie wydarzenia, i zaproszeni goście. Nie inaczej było 21 października w Aula Magna Pałacu Branickich, gdy 128 pielęgniarek i pielęgniarzy oraz 31 położnych odbierało dyplomy ukończenia studiów licencjackich. Rektor UMB prof. Marcin Moniuszko powiedział wówczas, że im gratuluje, bo wybrali „nie tylko jedną z piękniejszych przygód w medycynie, ale w ogóle jedną z piękniejszych przygód w całym życiu. Naprawdę trudno to z czymkol-

wiek porównać”. Zgadzam się z tym, co powiedział Jego Magnificencja i życzę Wam – nasze Młode Koleżanki i Koledzy, byście odnaleźli w tym zawodzie pasję, powołanie i satysfakcję.

Tradycyjnie czepkowanie ma kilka pięknych stałych elementów. Jednym z nich jest zazwyczaj zapalenie lampy Florence Nightingale. W tym roku zrobiły to... Florence Nightingale – w tej roli Weronika Sieńkowska, studentka II roku Pielęgniarstwa – oraz Angélique du Coudray, którą zagrała dr Agnieszka Szyszko-Perłowska. Florence Nightingale znamy wszyscy – to twórczyni współczesnego pielęgniarstwa. Angélique du Coudray to równie niezwykła kobieta. W tym numerze biuletynu chcielibyśmy przenieść Was do osiemnastowiecznej Francji i przedstawić Wam tę francuską położną. Zapraszam zatem do lektury tekstu dr Szyszko-Perłowskiej, która opowie Wam o Madame du Coudray, która skonstruowała pierwszy realistyczny fantom położniczy, napisała podręcznik opisujący techniki położnicze i zasady bezpieczeństwa porodu. Jej styl nauczania łączył praktykę, teorię i symulację, co czyni ją prekursorką nowoczesnej edukacji medycznej.

Spójrzcie na zdjęcia reportażowe, na którym została uchwycona niezwykła

chwila nałożenia czepka na głowę adeptki zawodu... Czy wiecie, że to tradycja, która sięga początków edukacji pielęgniarskiej? Pierwsza ceremonia miała miejsce w 1911 roku w Szkole Zawodowych Pielęgniarek w Krakowie. Jako ciekawostkę wskażę, że początkowo czepki były całkowicie białe, z czasem dodawano do nich charakterystyczne paski, symbolizujące kolejne etapy kształcenia. Dopiero po uzyskaniu dyplomu pielęgniarki mogły nosić czepki z szerokim czarnym paskiem, a położne z czerwonym paskiem. Z czasem czepek, który początkowo miał czysto praktyczną funkcję ochrony włosów, stał się uniwersalnym symbolem pielęgniarek na całym świecie. Choć obecnie noszony jest tylko na oficjalnych uroczystościach, wciąż pozostaje ważnym elementem naszego dziedzictwa.

Jako Przewodnicząca ORPiP w Białymstoku chciałabym podziękować kadrze dydaktycznej UMB za trud i wysiłek włożony w przygotowanie młodych ludzi do zawodu pielęgniarki i położnej, ich rodzicom za trud wychowania, a im samym za determinację na drodze do zdobycia wiedzy, która zakończyła się sukcesem. Gratuluję Wszystkim absolwentom i... do zobaczenia w naszej izbie.

BIURO Okręgowej Izby Pielęgniarek i Położnych w Białymstoku

ul. M. Curie-Skłodowskiej 12/19, klatka II, 15-097 Białystok

PRZEWODNICZĄCA

Okręgowej Rady Pielęgniarek i Położnych w Białymstoku

Beata Janina Olejnik

tel. kom. 505 854 995

e-mail: b.olejnik@oipip.bialystok.pl

SEKRETARZ

Okręgowej Rady Pielęgniarek i Położnych w Białymstoku

Dorota Rodziewicz

tel. kom. 500 017 005

e-mail: d.rodziewicz@oipip.bialystok.pl

OKRĘGOWY RZECZNIK ODPOWIEDZIALNOŚCI ZAWODOWEJ

Agata Panas

tel. kom. 696 674 190

e-mail: oroz@oipip.bialystok.pl

OROZ pełni dyżur w OIPIP w Białymstoku:

w 2 i 4 środę miesiąca

w godzinach: 15:00 – 17:00

SKARBNIK

Okręgowej Rady Pielęgniarek i Położnych w Białymstoku

Elżbieta Waluk

e-mail: e.waluk@oipip.bialystok.pl

SEKRETARIAT BIURA

Alina Klimczuk

tel. kom. 510 835 623

tel. 85 747 00 16 wew. 32

tel. 85 744 11 09

e-mail: izba@oipip.bialystok.pl

REJESTR PIELĘGNIAREK I POŁOŻNYCH

Uznawanie kwalifikacji zawodowych pielęgniarek i położnych

Ośrodek Informacyjno-Edukacyjny

Biuletyn Informacji Publicznej System IMI

(Internal Market Information System)

Katarzyna Rymarczyk

tel. kom. 780 598 527

tel. 85 747 00 16 wew. 33

e-mail: k.rymarczyk@oipip.bialystok.pl

Godziny pracy biura

poniedziałek	7:30 – 15:30
wtorek	7:30 – 15:30
środa	10:00 – 18:00
czwartek	7:30 – 15:30
piątek	7:30 – 15:30

DZIAŁALNOŚĆ MERYTORYCZNA

Rejestr podmiotów wykonujących

działalność leczniczą

Rejestr podmiotów prowadzących

kształcenie podyplomowe

Przeszkolenia po ponad 5-letniej przerwie

w wykonywaniu zawodu

Biblioteka

Istnieje możliwość zamówienia książek

telefonicznie i odbiór w godzinach pracy

biura OIPIP

IBUK Libra

Obsługa SMK System Monitorowania

Kształcenia Pracowników Medycznych

Dorota Rojsza

tel. kom. 690 537 891

tel. 85 747 00 16 wew. 34

e-mail: d.rojsza@oipip.bialystok.pl

każdy pierwszy wtorek miesiąca

praca w terenie (kontrole)

KSIĘGOWOŚĆ

Biuro Rachunkowe Anna Zubrycka

ul. Józefa Marjańskiego 3/204,

15-004 Białystok

tel. 85 676 52 59

KASA

Alina Packiewicz

tel. kom. 786 972 094

tel. 85 747 00 16 wew. 36

RADCA PRAWNY

Dariusz Prokopowicz

tel. kom. 510 835 668

Udziela członkom OIPIP w Białymstoku

porad prawnych, dotyczących wykonywania zawodu pielęgniarki i położnej:

w każdy poniedziałek w godz. 12-15 – osobiście

w siedzibie OIPIP (po uprzednim uzgodnieniu

z sekretariatem tel. 85 747 00 16 wew. 32)

od wtorku do piątku w godz. 9-15

INSPEKTOR DANYCH OSOBOWYCH

tel. kom. 510 835 668

e-mail: ido@oipip.bialystok.pl

Numer konta:

PKO Bank Polski S.A. I O/Białystok

21 1020 1332 0000 1702 0026 1180

Kartki z kalendarza

Najistotniejsze aktywności ORPiP w Białymstoku.

Autor tekstu: mgr pielęgniarstwa Dorota Rodziewicz, sekretarz ORPiP w Białymstoku

Październik–listopad 2025 r.

20.10.2025

Warsztaty „Dramat w trzech aktach: Menopauza bez tabu” dla pielęgniarek i położnych w siedzibie OIPiP w Białymstoku poprowadziły: Agata Płońska, Aneta Klinowska i Magdalena Kulmaczewska. W warsztatach udział wzięło 13 uczestniczek.

21.10.2025

Uroczyste rozdanie dyplomów oraz czepkowanie absolwentów kierunku Pielęgniarstwo i Położnictwo – studia pierwszego stopnia. W wydarzeniu na Uniwersytecie Medycznym w Białymstoku uczestniczyła Przewodnicząca ORPiP Beata Janina Olejnik.

21.10.2025

Posiedzenie Komisji konkursowej na stanowiska pielęgniarek oddziałowych w Samodzielnym Publicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej w Łapach. Komisji przewodniczyła Barbara Bebko, przedstawicielkami ORPiP w Białymstoku były Alina Jurczuk i Michalina Krakowiak.

22.10.2025

Posiedzenie Prezydium NRPiP w Warszawie z udziałem Przewodniczącej ORPiP Beaty Janiny Olejnik.

24.10.2025

Publiczna obrona i dyskusja nad rozprawą doktorską „Ocena predyspozycji studentów pielęgniarstwa do wykonywania przyszłego zawodu”, w którym uczestniczyła Przewodnicząca ORPiP Beata Janina Olejnik.

28.10.2025

Wspólne posiedzenie w trybie online Prezydium Naczelnej Rady Pielęgniarek i Położnych i Ogólnopolskiego Związku Zawodowego Pielęgniarek i Położnych, w którym uczestniczyła Przewodnicząca ORPiP Beata Janina Olejnik.

30.10.2025

Posiedzenie w trybie online Komisji Nominacyjnej ds. Odznaczeń w NIPiP, w którym uczestniczyła Przewodnicząca ORPiP Beata Janina Olejnik.

04.11.2025

Posiedzenie Komisji ds. Dofinansowania Kosztów Kształcenia Podyplomowego. Przedmiotem posiedzenia było przyznanie dofinansowania:

- » udziału w studiach II stopnia i I stopnia (pomostowe) – kierunek pielęgniarstwo i położnictwo 12 członkom samorządu OIPiP w Białymstoku,
- » udziału w szkoleniu specjalizacyjnym 12 członkom samorządu OIPiP w Białymstoku,
- » udziału w kursie kwalifikacyjnym 1 członkom samorządu OIPiP w Białymstoku,
- » udziału w kursie specjalistycznym 1 członkowi samorządu OIPiP w Białymstoku,
- » udziału w innych formach kształcenia 2 członkom samorządu OIPiP w Białymstoku.

04.11.2025

Spotkanie edukacyjne „Szczepienia to kluczowy element profilaktyki zdrowotnej” zorganizowane w Białymstoku przez firmę Pfizer dla 35 uczestniczek.

05.11.2025

Posiedzenie Komisji ds. Pomocy Socjalnej w OIPiP w Białymstoku. Przedmiotem posiedzenia było przyznanie zapomóg:

- » z powodu trudnych sytuacji losowych 9 członkom samorządu OIPiP w Białymstoku,
- » w ramach funduszu emerytalnego 230 członkom samorządu OIPiP w Białymstoku,
- » w ramach funduszu samopomocowego 2 członkom samorządu OIPiP w Białymstoku.

05.11.2025

Spotkanie Organu Okręgowego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej Pielęgniarek i Położnych w OIPiP w Białymstoku.

05.11.2025

Zaliczenie przeszkolenia pielęgniarki w związku z nie wykonywaniem zawodu łącznie przez okres dłuższy niż 5 lat w okresie ostatnich 6 lat – przewodniczyła Dorota Rojsza, członkowie komisji: Halina Skibicka i Dominika Szafran.

12.11.2025

Spotkanie pielęgniarskiej i położniczej kadry kierowniczej oraz konsultantów krajowych oraz wojewódzkich w dziedzinie pielęgniarstwa i położnictwa z województwa podlaskiego zorganizowane przez OIPiP w Białymstoku we współpracy z OIPiP w Suwałkach oraz OIPiP w Łomży.

12.11.2025

Posiedzenie Zespołu Redakcyjno-Promocyjnego w OIPiP w Białymstoku.

13.11.2025

Wizytacja Krajowej Rady Akredytacyjnej Szkół Pielęgniarek i Położnych w Wyższej Szkole Medycznej w Białymstoku – jako interesariusz zewnętrzny uczestniczyła w nim Przewodnicząca ORPiP Beata Janina Olejnik.

14.11.2025

Warsztaty dla pielęgniarek i położnych operacyjnych zorganizowane przez Zespół do spraw pielęgniarstwa operacyjnego przy Okręgowej Izbie Pielęgniarek i Położnych w Białymstoku we współpracy z Firmą CIRRO – uczestniczyła Przewodnicząca ORPiP Beata Janina Olejnik.

15.11.2025

XV edycja konferencji „Akademia współczesnej pielęgniarki i położnej” zorganizowana w Białymstoku przez firmę Edukacja i Medycyna Sp. z o.o. – konferencję uroczystie rozpoczęła Przewodnicząca ORPiP Beata Janina Olejnik.

Szacunek dla współpracowników

Kontynuujemy nasze rozważania na temat praktycznego realizowania zasad związanych z wartościami moralnymi zawartymi w Kodeksie Etyki Zawodowej Pielęgniarki i Położnej RP.

Autor: mgr pielęgniarstwa Tomasz Roman Wardowicz – zastępca Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej w OIPIP w Białymstoku

Szacunek jest podstawą wszystkich wartości moralnych. Jeśli mamy szacunek dla siebie i dla innych ludzi, respektujemy także pozostałe wartości moralne. Nie kłamamy, nie kradniemy, nie krzywdzimy innych, nie zaniedbujemy swych powinności ani talentów. Staramy się postępować mądrze i sprawiedliwie, dbamy o przyrodę i piękno, aby służyły nam i innym.

Pielęgniarka i położna postępuje w sposób, który umacnia zaufanie pomiędzy pielęgniarkami i położnymi oraz innymi współpracownikami. Zaufanie umacnia się poprzez używanie kulturalnego języka, dotrzymywanie słowa, prawdomówność, punktualność, sprzątanie po sobie, dbanie o porządek i prawidłowe wykonywanie obowiązków służbowych, pomoc w trudnych sytuacjach, reagowanie na nieprawidłowości, wysłuchanie drugiej osoby bez przerywania, wyrażanie swoich poglądów na podstawie sprawdzonych informacji.

Pielęgniarka i położna nie może znieważać, zniesławiać innych współpracowników, podnosić głosu w rozmowie, wywierać presji w celu osiągnięcia swoich potrzeb. Pielęgniarka i położna pełniąc obowiązki kierownicze nie może wykorzystywać swojego stanowiska do realizacji swoich celów, wydawać poleceń sprzecznych z przepisami prawa, traktować w nierówny sposób podległy jej personel i wydawać niesprawdzone opinie. Gdy musi się zmierzyć z sytuacjami trudnymi i konfliktowymi, wnioski powinna wyciągać po wysłuchaniu obu stron, zachowywać się jak mediator oraz brać odpowiedzialność za swoje postępowanie.

Pielęgniarka i położna wystrzega się nieuzasadnionej krytyki postępowania koleżanek i kolegów, jednocześnie nie dopuszczając do ukrywania

PRZYRZECZENIE

Z szacunkiem i dumą przyjmuję nadany mi tytuł zawodowy pielęgniarki, położnej i uroczystie przyrzekam:

Pielęgniarka i położna okazuje szacunek, życzliwość, lojalność oraz koleżeństwo innym pielęgniarkom i położnym.

Kodeks Etyki Zawodowej Pielęgniarki i Położnej Rzeczypospolitej Polskiej

i tuszowania zdarzeń niepożądanych oraz dyskryminowania osób, które je ujawniają. Niedopuszczalne są zachowania i postawy o charakterze mobbingu, molestowania, manipulacji lub innego rodzaju naruszeń godności i dóbr osobistych innych osób. Jednocześnie należy pamiętać, że wydawanie poleceń i przygotowywanie zadań do wykonania oraz zwracanie uwagi na nieprawidłowości w wykonywaniu obowiązków służbowych przez osobę pełniącą obowiązki kierownicze nie jest mobbingiem. Mobbing to długotrwałe i uporczywe działania lub zachowania dotyczące pracownika lub skierowane przeciwko pracownikowi w postaci zastraszania lub nękania, które mogą doprowadzić do zaniżenia samo-

oceny oraz przyczynić się do zaburzeń somatycznych i psychicznych.

Wykonując nasze zawody, przestrzegamy praw osób, z którymi współpracujemy, budujemy zaufanie poprzez szczerość, prawdomówność, życzliwość, uśmiechamy się do siebie, wykonujemy swoją pracę z sercem i zaangażowaniem, unikamy osób głośnych i napastliwych, dbamy o prawidłowe funkcjonowanie zespołu terapeutycznego, którego jesteśmy ważnym ogniwem.

Pamiętaj o trzech rzeczach: szacunek dla siebie, szacunek dla innych, odpowiedzialność za wszystkie swoje czyny. □

Edukator w diabetologii dziecięcej

Rozwój nowych technologii, które rewolucjonizują sposób leczenia i edukacji pacjentów to dla nas wyzwanie. Co oznacza w praktyce?

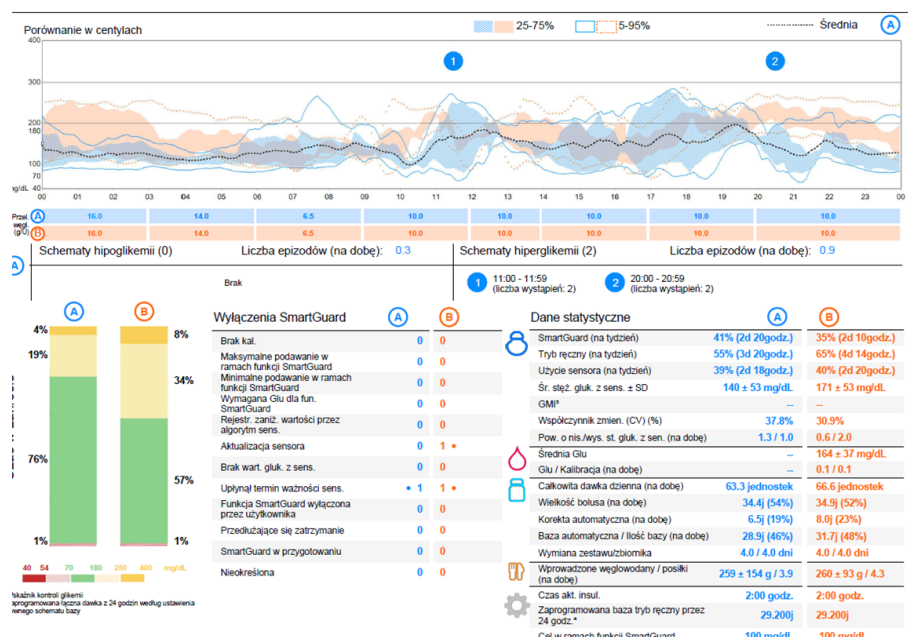
Autor: mgr pielęgniarstwa Anna Witos

Cukrzyca typu 1 spowodowana jest nieprawidłową reakcją układu odpornościowego (immunologicznego), który rozpoznaje własne komórki produkujące insulinę jako obce i je niszczy. Cukrzyca typu 1 wymaga leczenia insuliną już od momentu rozpoznania.

Na tę chorobę chorują najczęściej dzieci i ludzie młodzi, ale można zachorować na każdym etapie życia. U młodych dorosłych, zwykle powyżej 35. roku życia, rozpoznawana jest późno ujawniająca się cukrzyca typu 1 z autoagresją o powolnym przebiegu, tzw. cukrzyca typu LADA (Latent autoimmune diabetes in adults).

Statystyki

Zgodnie z szacunkami Międzynarodowej Federacji Diabetologicznej w 2021 roku liczba dzieci poniżej 15. roku życia, które chorują na cukrzycę typu 1 przekroczyła na świecie 650 tysięcy, zaś szacowana liczba dzieci i młodych

Ryc. 1. Przykład raportu

dorosłych z cukrzycą wynosi ogółem 1,2 miliona. Obserwujemy na świecie około 3-procentowy roczny wzrost częstości zachorowań na cukrzycę typu 1, natomiast chorzy ci stanowią tylko około 9% ogólnej liczby osób z cukrzycą.

Zadania

Rola edukatora w diabetologii dziecięcej w dzisiejszych czasach jest wyjątkowa – to nie tylko osoba przekazująca wiedzę, ale także przewodnik i wsparcie emocjonalne dla dziecka i jego rodziny. W ostatnich latach znaczenie tej funkcji wzrosło dzięki rozwojowi nowych technologii, które rewolucjonizują sposób leczenia i edukacji pacjentów:

1. Systemy ciągłego monitorowania glikemii (CGM)

Czujniki CGM pozwalają na stały pomiar glukozy w płynie śródtkanko-

wym. Dzięki alarmom ostrzegawczym rodzice mogą szybko reagować na hipoglikemię lub hiperglikemię. Edukator uczy przede wszystkim interpretacji trendów i reakcji na dane z sensora.

2. Pompy insulinowe i systemy hybrydowo-zamknięte

Pompy umożliwiają precyzyjne dawkowanie insuliny, a w połączeniu z CGM tworzą systemy automatycznej regulacji glikemii. Mimo wszystko pacjent musi pewne decyzje podejmować sam i powinien umieć działać w sytuacjach kryzysowych. Edukator uczy obsługi urządzenia, zmiany wkluc, analizy danych i reagowania na alerty. Stałe aktualizacje tych systemów muszą być kontrolowane przez pacjenta, ale również i personel medyczny.

3. Telemedycyna i zdalny nadzór

Nowoczesne aplikacje pozwalają lekarzowi i edukatorowi analizować dane przesyłane z pomp i sensorów w czasie rzeczywistym. W ten sposób można szybciej reagować na problemy i prowadzić zdalną edukację pacjentów.

4. Aplikacje mobilne i multimedia edukacyjne

Aplikacje wspierają planowanie posiłków, przeliczanie ilości insuliny na węglowodany. Edukator pełni funkcję łącznika między światem medycyny, a codziennym życiem pacjenta. W najbliższych latach można spodziewać się dalszego rozwoju zautomatyzowanych systemów podawania insuliny oraz integracji aplikacji zdrowotnych.

Coraz większe znaczenie będzie miała personalizacja edukacji – dostosowanie treści i metod do indywidualnych potrzeb pacjenta. Edukator stanie się ekspertem nie tylko od choroby, lecz także od komunikacji cyfrowej, psychologii zdrowia i analizy danych. □

Edukator diabetologiczny na oddziale dziecięcym pełni kluczową rolę w leczeniu i wspieraniu młodych pacjentów. W dobie nowych technologii jego zadaniem jest nie tylko nauka obsługi urządzeń, ale także pomoc w zrozumieniu ich sensu, rozwijaniu odpowiedzialności i budowaniu pozytywnego podejścia do choroby.

Nowoczesne technologie są ogromnym wsparciem, lecz to człowiek – empatyczny i dobrze przygotowany edukator – pozostaje najważniejszym elementem skutecznej opieki diabetologicznej.

Piśmiennictwo

1. Polskie Towarzystwo Diabetologiczne. Zalecenia kliniczne dotyczące postępowania u osób z cukrzycą. PTD, Warszawa 2024.
2. Zubkiewicz-Kucharska J. Edukacja diabetologiczna dzieci i młodzieży. Forum Medycyny Rodzinnej 2021, 15 (3): 165–172.
3. Wierusz-Wysocka Z. Telemedycyna

- na w diabetologii – doświadczenia i perspektywy. Diabetologia Kliniczna 2022, 11 (2): 85–90.
4. Reddy, M. et al. Artificial Intelligence in Pediatric Diabetes Management. Diabetes Technology & Therapeutics, 2022, vol. 24, no. 9, pp. 622–630.
5. Nowoczesne technologie w leczeniu cukrzycy typu 1 u dzieci. Diabetologia

- Praktyczna 2023, 24 (2).
6. <https://diabetologia.mp.pl>, zakładka Edukacja dzieci i młodzieży chorych na cukrzycę.
7. Cyganek K., E. Pańkowska E. Edukacja terapeutyczna w cukrzycy typu 1 u dzieci i młodzieży, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2020.

O sztuce przyjmowania porodów

Przenieśmy się do Francji XVIII wieku. Poznajmy francuską położną, nauczycielkę i pionierkę edukacji położniczej.

Autor: dr n. med. i n. o zdr. Agnieszka Szyszko-Perłowska

Angélique Marguerite Le Boursier du Coudray (1712–1794), która znana jest jako Angélique du Coudray urodziła się w 1712 r. w Clermont-Ferrand we Francji. Została wykwalifikowaną położną w Paryżu, gdzie zdobyła uznanie dzięki swojej wyjątkowej wiedzy praktycznej i dydaktycznej. W 1759 r. król Ludwik XV udzielił jej królewskiego pozwolenia na prowadzenie szkoleń położniczych w całej Francji. Przez ponad 25 lat podróżowała po kraju, szkoląc tysiące kobiet (głównie położne wiejskie) w zakresie sztuki przyjmowania porodów.

Najważniejsze osiągnięcie: fantom położniczy

Madame du Coudray skonstruowała pierwszy realistyczny fantom położniczy, nazwany La Machine, który był wykonany z tkaniny, skóry i waty. Fantom pozwalał na naukę palpacji, położenia płodu, manewrów przy porodzie i postępowania w komplikacjach. Każdy fantom był szyty ręcznie – część z nich przetrwała do dziś i znajduje się w muzeach medycyny (m.in. w Paryżu, Rouen i Lyonie).

Działalność dydaktyczna

Była autorką podręcznika „Abrégé de l'Art des Accouchements” (1759), ilustrowanego opracowania z dokładnymi opisami technik położniczych i zasad bezpieczeństwa porodu. Jej styl nauczania łączył praktykę, teorię i symulację, co czyni ją prekursorką nowoczesnej edukacji medycznej. Wprowadziła w życie ideę, że dobre położnictwo wymaga zarówno wiedzy, jak i empatii wobec rodzącej kobiety.

Dziedzictwo

Uznawana za prekursorkę edukacji symulacyjnej i jedną z pierwszych kobiet w historii medycyny, które nauczały na skalę państwową. Jej praca przyczyniła się do znacznego spadku śmiertelności okołoporodowej we Francji XVIII wieku. Jej imieniem nazwano szkoły położnicze i programy edukacyjne w Europie. □

MADAME DU COUDRAY

(1712–1794)

Francuska położna, nauczycielka i pionierka edukacji położniczej

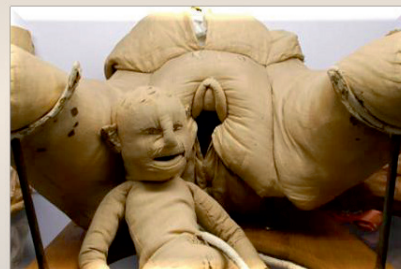

Angélique Marguerite Le Boursier du Coudray

była jedną z najwybitniejszych położnych XVIII wieku. Z polecenia króla Ludwika XV przez ponad 25 lat podróżowała po Francji, szkoląc setki kobiet w sztuce przyjmowania porodów.

Jest autorką podręcznika „Abrégé de l'Art des accouchements” oraz twórczynią pierwszego realistycznego fantomu położniczego „La Machine”, wykonanego z tkaniny, waty i skóry.

Jej działalność przyczyniła się do zmniejszenia śmiertelności okołoporodowej i uznawana jest za początek nowoczesnego nauczania położnictwa.

„Nie uczyć kobiet, by były ślepo posłuszne —
uczyć je, by były pewne tego, co robią, gdy w ich rękach jest życie.”

Czepek na głowie, serce w dłoni. Skąd się wziął ten symbol pielęgniarstwa i położnictwa?

Pierwszą uroczystość czepkowania zorganizowano w 1911 roku w Krakowie. Z czasem czepek zyskał wiele znaczeń – od funkcjonalnej ochrony włosów, przez symbol pokory i chęci służenia innym, po symbol stopnia zawodowego (oznaczony pionowymi i poziomymi paskami). Poznajmy genezę jego powstania.

Autor: dr n. med. Anna Sienkiewicz

Czepek – ten mały, ale jakże ważny element stroju każdej pielęgniarki i położnej – ma swoje korzenie w czasach, kiedy to zakony katolickie pełniły kluczową rolę w zapewnieniu opieki zdrowotnej. Wyobraźcie sobie średniowiecze i zakonnice, które nie tylko modliły się, ale także zajmowały się chorymi w szpitalach przyklasztornych... To te siostry w habitach były prawdziwymi superbahaterkami medycyny!

Czepek, który nosiły te niezwykle kobiety...

był nie tylko ozdobą, ale także symbolem ich skromności, czystości i oddania Bogu. Można powiedzieć, że to taki „znak rozpoznawczy” – coś jak peleryna superbahatera, tylko bardziej elegancka. Noszenie czepka oznaczało przynależność do zakonu i pełnione obowiązki. Dla pielęgniarek czepek stał się znakiem misji – znakiem, że są gotowe do akcji, by nieść pomoc potrzebującym.

W miarę rozwoju systemu edukacyjnego...

zakony zaczęły prowadzić szkoły dla pielęgniarek. W średniowieczu można było zdobyć wiedzę z zakresu medycyny i pielęgniarstwa, a przy okazji nauczyć się, jak dobrze nosić czepek! W takich szkołach nie tylko uczono technik medycznych, ale także etyki zawodowej. Bo przecież nie wystarczy być dobrym w tym, co się robi – trzeba jeszcze wiedzieć, jak to robić z klasą.

Czepek, który kiedyś nosiły zakonnice...

przetrwiał do dziś i stał się częścią ceremonii czepkowania, która jest organizowana w szkołach medycznych na

Fot. Archiwa Państwowe. Narodowe Archiwum Cyfrowe

całym świecie. To jak most łączący przeszłość z teraźniejszością – a może nawet przyszłością.

Z okazji ceremonii czepkowania na UM w Białymstoku

Drogie Absolwentki, Drodzy Absolwenci Pielęgniarstwa i Położnictwa

Gratulujemy! Ukończyliście studia i oficjalnie założyliście czepek – symbol wejścia w zawód wymagający wiedzy, odwagi i empatii. Niech zdobyta wiedza i doświadczenie będą Waszym bezpiecznym

wsparciem, a Wasze ręce przynoszą ulgę, nadzieję i godność każdemu, kogo spotkacie. Życzymy pewności siebie, wytrwałości w trudnych chwilach, mądrych decyzji i współczucia, które nigdy nie zgaśnie. Niech każdy dzień pracy daje satysfakcję, rozwój i dumę z tego, że dajecie innym najlepszą opiekę.

Powodzenia na nowej drodze – niech Wasza praca będzie źródłem sensu i wielu pięknych historii. Wszystkiego najlepszego!

Do życzeń dołącza się redakcja O NAS DLA NAS. □

Dyplomatorium i Czepkowanie 2025

Zapraszamy na relację z niezwyklej uroczystości – dyplomatorium i czepkowanie na UM w Białymstoku.

Autor: dr n. med. Anna Baranowska

Dnia 21 października 2025 r. w Aula Magna Pałacu Branickich odbyło się uroczyste dyplomatorium studentów I stopnia studiów na kierunku pielęgniarstwo i położnictwo oraz tradycyjne czepkowanie. 128 pielęgniarek i położniczy oraz 31 położnych odebrało dyplom ukończenia studiów licencyjnych.

Uroczystość rozpoczął prof. Sławomir Terlikowski, Dziekan Wydziału Nauk o Zdrowiu UMB słowami:

Dzisiejsza uroczystość ma szczególnie wymiar. To moment, w którym wkraczacie w świat zawodów o niezwyklej misji, zaufaniu społecznym i głębokim powołaniu do służby drugiemu człowiekowi. Czepkowanie to nie tylko tradycja, to akt przyjęcia odpowiedzialności, wyraz gotowości do niesienia pomocy, empatii i profesjonalizmu.

Zawody, które wybraliście nie są łatwe, wymagają wiedzy, odpowiedzialności, siły ducha i ogromnego serca. Każdy gest, każde dobre słowo, każdy uśmiech może przynieść choremu nadzieję i poczucie bezpieczeństwa.

Kolejno Rektor UMB prof. Marcin Moniuszko zwrócił się do zebranych:

Chcę Wam serdecznie pogratulować, bo wybraliście nie tylko jedną z piękniejszych przygód w medycynie, ale w ogóle jedną z piękniejszych przygód w całym życiu. Naprawdę trudno to z czymkolwiek porównać. Tak, to będzie ciężka praca, ale niesłuchanie zaszczyna. Będziecie Państwo dotykać istoty ludzkiego człowieczeństwa, które objawia się właśnie w tych chwilach najbardziej kryzysowych. Właśnie wtedy, kiedy dotyka nas najgłębsze cierpienie. To jest trudne, to jest wymagające, ale to jest też olbrzymi zaszczyt. Nie wiele innych zawodów, które możecie sobie wyobrazić, może dostąpić takiego zaszczytu.

Fot. Archiwum UMB

Głos zabrał także dr n. med. Andrzej Tytuła, Wiceprezes Naczelnej Rady Pielęgniarek i Położnych, mówiąc: *Wybraliście bardzo piękny i bardzo szlachetny zawód. Zawód, który służy drugiemu człowiekowi od dnia narodzin do dnia ostatniego jego westchnienia. To Wy będziecie towarzyszyć drugiemu człowiekowi w doli i niedoli. Życzę Wam, abyście wybrali najlepszą dla siebie drogę zawodową i rozwijali się w tym kierunku. Pamiętajcie o swoich pacjentach, koleżankach, o swoich nauczycielach i wszystkich najbliższych.*

Gratulacje po trzech latach kształcenia absolwentom składała dr n. med. Beata Olejnik, Przewodnicząca Okręgowej Rady Pielęgniarek i Położnych w Białymstoku oraz opiekun kierunku Pielęgniarstwo dr Jolanta Kraśnicka oraz kierunku Położnictwo dr Anna Sienkiewicz.

W formie listów gratulacyjnych przesłali życzenia absolwentom przesłali również m.in. Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego Marcin Kulasek oraz Konsultant Krajowa w dziedzinie pielęgniarstwa ginekologiczno-położniczego prof. Grażyna Iwanowicz-Palus.

Kolejno, zgodnie z tradycją, nastąpiło zapalenie lampy Florence Nightingale wspólnie przez Florence Nightingale – w tej roli wystąpiła absolwentka kierunku Pielęgniarstwa oraz dr Agnieszka Szyszko-Perłowską jako Angélique du Coudray. Odbyło się również uroczyste ślubowanie na wierność ideałom zawodu, które odczytał Dziekan Terlikowski, które zakończyło gromkie: „Przyrzekam uroczystość”, po czym rozpoczęło się uroczyste wręczanie dyplomów ukończenia kierunków pielęgniarstwa i położnictwo oraz tradycyjne czepkowanie. Czepk jako symbol wkroczenia do zawodu

miały zaszczyt przypinać absolwentom nauczyciele akademicy: dr Jolanta Kraśnicka, dr Agata Kulikowska, dr Anna Baranowska oraz położne: dr Anna Sienkiewicz i mgr Joanna Boratyńska. Hymn Pielęgniarek i położnych w wykonaniu chóru UMB zakończył uroczystości. □

Nasz hymn powstał na zamówienie ZG Polskiego Czerwonego Krzyża w 1935 roku. Autorem melodii i tekstu był Jan Kielarski. Przez lata słowa były wielokrotnie zmieniane, aby w 1989 r. ZG PTP zatwierdził obowiązującą dziś wersję.

Wszystkie zamieszczone fotografie pochodzą z archiwum UMB

Czepkowanie pielęgniarek od lewej dr A. Baranowska, dr J. Kraśnicka, dr A. Kulikowska.

Czepkowanie położnych od lewej mgr J. Boratyńska, dr A. Sienkiewicz.

Absolwenci Pielęgniarstwa.

Absolwenci Położnictwa.

Absolwenci kierunku Pielęgniarstwo wraz z nauczycielami oraz przedstawiciele Dziekanatu Wydziału Nauk o Zdrowiu.

Absolwenci kierunku Położnictwo wraz z nauczycielami oraz przedstawiciele Dziekanatu Wydziału Nauk o Zdrowiu.

Przewodnicząca OIPiP w Białymstoku

Rektor UMB prof. Marcin Moniuszko

ROK ZAŁOŻENIA 1991

